

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quomodo extra Imperij Romani fines exulare Theodosius magnus Eunomiū
iusserit. & de Theophronio eius succeßore, & de Eutychio ac Dorotheo, &
de secta eorum, deque his, qui appellantur Psathyriani, & ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

SOZOMENI HISTOR.

feueritatem eorum, qui iudices eius rei constituti erant: Hac porrò de causa Theodosium imperatorem equidem conijcio, prouidentem ecclesie honori ac dignitati edicto cauisse, ne mulieres, nisi liberos haberent, & annum sexagesimum excessissent, diuinum ministerium uel lum susciperent, secundum Apostoli Pauli expressum mandatum. Illæ verò quæ caput ornarent ecclesijs exturbarentur, & episcopi, qui has ipsas admitterent, episcopatibus suis priuarentur.

Quomodo extra Imperij Romani fines exulare Theodosius magnus Eunomiũ iusserit. & de Theophronio eius successore, & de Eutychio ac Dorotheo, & de secta eorum, deque his, qui appellantur Psathyriani, & quomodo Arianorum secta in diuersas factiones distracta sit, & illi magis vniti sint, qui degebant Constantinopoli.

CAPVT XVII.

SED hæc quidem suo iudicio quisque hic expendat. Porro Imperator Eunomium extorri exilio tum condemnauit. Hactenus enim Constantinopoli moratus vel in suburbij vel in domibus priuata conuenticula fouebat, & libros quos conscripserat edebat, multosque verbis in sententiam suam inducebat, ita ut intra breue tempus frequens eorũ populus esset, qui sectam ab ipso denotatam amplecterentur. Sed ille multo post exiliũ elapso tempore mortuus, in patria tandẽ sepulturam sortitus est. Erat ea Cappadocum pagus, Dacora, eratque adscripta territorio Cæsareæ ad Argæum sita: Theophronius autem qui illo præceptore eisdem opinionibus imbutus erat, & ipse quoque Cappodax, dogma eius tuebatur, & cũ Aristotelica doctrina mediocriter exercitatus esset, accommodata ad cognoscendos ipsorũ syllogismos rudimenta reliquit, quæ de exercitio mentis inscripsit. Cæterum in absurdas disputationes prolapsus, ut accepi, in iisdem cum præceptore opinionibus permanere dignatus nõ fuit. Nã cũ rebus nouandis studeret, ex verbis scripturæ sacræ vsitatis

conten-

contendit, quòd Deus, quia futura prospiceret, præsentia
 sciret, præterita meminisset, sui similis semper non esset,
 utpote qui pro ratione futuri, præsentis ac præteriti sci-
 entiam mutaret: ob hanc doctrinam cum ne Eunomia-
 nus quidem ferendus videretur, ab eorum ecclesia ex-
 plosus, de se Theophronianos appellatos peperit: Non
 longè autem post, etiam Eutichius quidam Constanti-
 nopoli, sectator Eunomij, sui nominis hæresim reliquit:
 Etenim cum quæreretur, an nouissimam horam sciret
 filius, & ad negationem huius, ea quæ in Euangelijs di-
 cuntur, nempe, quòd eam solus pater sciat, opposita esse
 videantur, confidenter asseuerabat, ne huius quidem
 scientiæ expertem esse filium, ut qui sine defectu cun-
 cta accepisset à patre: Hanc sententiam cum non recipe-
 rent ij, qui tum sectæ erant Antistites, ille seipsum à com-
 munionem segregauit, & ad Eunomium, qui tum in exilio
 degebat, profectus est, cum iam Diaconus & alij anteuertis-
 sent, ex vrbe Constantinopolitana missi, ut illum vel ac-
 cusatione, vel si opus foret, disputatione subuerterent:
 Eunomius edoctus ad quid venissent, Eutychie sententi-
 am approbavit, & in orationis communionem cum illo
 venit, cum quidem inter ipsos fas non sit, in orationis cõ-
 munionem venire cum his, qui aliundè adueniunt, nisi li-
 teras apportent, quæ ipsos in opinione cum hisce cõueni-
 re declarent. per notas quasdam epistolis inscriptas, quas
 alii non intelligant: Non multo post hanc controuersi-
 am Eunomio defuncto, is qui apud Constantinopolim
 eius sectæ antistes erat, Eutychie reijciebat, offensus il-
 li ex inuidia, quòd illius, qui ne clericus quidem erat, cū
 sententiam studiose oppugnaret, quæstionem soluere ne-
 quiret: exhinc ergo Eutychie cum ijs, qui secum sentie-
 bant, in peculiarem sectam segregatus fuit. Eius porro cõ-
 trouersiæ, quæ de sacro baptismo mota fuit, constans ru-
 mor tum ipsum hunc, tum Theophronium authorem ar-
 guit: Atque hæc quidem ego ex ijs, quæ comperi, ad cõ-
 pendiarum earum causarum notitiam conscripsi, ob quas
 diuisi sunt Eunomiani: omnes enim controuersias expo-
 nere quæ hac de re motæ sunt, prolixum fuerit, ac mihi ne-
 quaquam facile, siquidè ne peritus quidem sum eiusmodi

SOZOMENI HISTOR.

disceptionum: Eadem fere tempestate inter Arrianos Constantinopolim incolètes est exorta quæstio, vtrumne antequam filius esset, (cum apud ipsos hunc ex non existentibus esse in confesso sit,) potuerit appellari, Pater Deus? Ac Dorotheus quidem, qui in locum Marini Antiochia accitus præerat huic sectæ, quia nomen Patrium relativum esset, antequam filius existeret, patrem non appellari Deum pronunciauit: Marinus verò contrarium affirmabat, & etiã nõ existente filio semper esse patrè asseuerabat, seu quod ita sentirét, seu quod obniteretur Dorotheo, qui in gubernanda illorum ecclesia ipsi prælatus esset. ex hac igitur causa in duas partes plebs diuisa fuit, & cum Dorotheus vnà cum sectatoribus suis in ijs templis, quæ tenebat, persisteret, Marinus extructis alijs separatim conuentus agebat: Cognominabatur autem isti tum Psathyriani, tum Gothici: Ac Psathyriani quidem, propterea, quod Theodotus quidam Psathyropola (est autem Psathyros tenuis cuiusdam placentæ genus) opinionè istam impèse defenderit. Gothici verò, quod & horù episcopus Selinas eiusdem opinionis fuerit: Nam hunc vniuersi propemodum barbari sectati, illum conuentum frequentabant: Morigeri enim Selinæ erant vt quàm maximè, cum is & amanuensis & successor Viphilæ ipsorum quondam episcopi, & in ecclesia ad docendum idoneus esset, non modò patria ipsorum lingua, sed etiam Græca: Non multo post oborta de primatu controuersia inter Marinum & Agapium, quem sectatorum suorum episcopum apud Ephesum crearat, modò non bellum inter sese gesserunt, defendentibus Agapium Gotthis. At fertur quidem hac de causa multos ibi clericos de præsulum suorum ambitione conquestos ad ecclesiæ catholicæ communionem reuertisse: Hoc igitur modo Ariani ab initio segregati sunt, atque etiã nũc in quibus ciuitatibus sunt, separatim congregantur: Eos verò qui Constantinopoli degebant, triginta iam tum & quinque annis inter sese rixatos, in cõcordiam postmodù redegit ipsorù sectator Plinthas, vir consularis, tum equestris tum pedestris exercitus præfectus, qui tum in aula imperatoris potentissimus erat: Atque illi quidem, cum in vnum conuenissent, decreuerunt hãc quæstionè deinceps
in con-

in controuersiam nunquam esse vocandam : & hæc quidem postea sic acta sunt:

Quòd Nouatiani aliam etiamnum hæresim ex se produxerint eorū, qui appellantur Sabbatiani: item de Synodo Sangariana. & de festo Paschali traditio seu expositio Historica.

CAPVT XVIII.

DVrante eodem hoc Imperio, etiam Nouatiani inter sese de festo Paschali disceptantes, aliam sectam eorū, qui Sabbatiani appellatur, constituerunt. Sabbatius enim Presbyter à Marciano ordinatus vnà cū Theoctisto & Macario, cū cōpresbyteris secutus eos, qui Pasucomæ concilium agitarant sub Valente Imperatore, volebat festum Paschatis more Iudæorum celebrari: & cum ab ecclesia defecisset, in initio quidem, partim, quasi sui exercendi gratia secederet, integerrimè enim viuebat, partim, quasi animaduerneret quosdam Mysteriorū communionē indignos, excusabatur, sed postquam in rerum nouandarum studio depræhensus esset, tum verò de ordinatione eius plurimū conquerebatur Marcianus, & satius erat iniquis in spinas imponi manus, quàm in ipsum, sæpius exclamabat: & quoniam in diuersam multitudinem sibi distrahi ecclesiam conspiceret, suæ sententiæ episcopos Sangarum conuocauit, (est is locus Bithyniæ non procul ab Helenopoli ad mare situs) quo postquam conuenissent Sabbatium accersuerunt, & quoniam offensæ suæ causam reddere postulatus, diuersitatem festi causaretur, suspicati illum hæc primatus desiderio confingere, iurandum ab eo exegerunt, quod Episcopatum nunquam suscepturus esset. quod quidem cum ille cum iuramento professus esset, illi hanc causam dignam non esse rati, ob quam communio distraheretur, decreuerunt vt omnes in vna concordia, & in eodem cœtu simul perdurarent, vtque vnusquisque festum hoc vtcunque vellet celebraret. Eaque de re canonem conscripserunt, quem ἄδ' ἰσφοροῦν, hoc est, promiscuum appellarunt: Atque hæc quidem ita Sangariano concilio placuerunt: ex hoc autē tempore Sabbatius Iudæos secutus, si non eodē tēpore cunctos hoc festum simul cele-

cele-